

**Uitnodiging tot bijwoning van de presentatie van de
Ontsluitingsstudie Schouwen-Duiveland en Tholen
13 december 2018, 14.00u-18.00u
Restaurant De Grevelingen te Bruinisse**

Inleiding

De energietransitie in Nederland is ‘op stoom’ gekomen. Komende jaren worden er diverse windparken op zee gebouwd, maar ook verschijnen er veel nieuwe zonneparken en windmolens op land. Deze ontwikkelingen vinden plaats dankzij stimuleringsmaatregelen vanuit de overheid, zoals SDE+ subsidies. Al deze ontwikkelingen gaan de regio’s Schouwen-Duiveland en Tholen niet voorbij. Integendeel. Mede dankzij het beleid van de gemeentelijke overheden zijn er bij de regionale netbeheerder Enduris veel nieuwe aanvragen voor klantaansluitingen ingediend, vooral voor de realisatie van nieuwe, grootschalige zonneparken.

Uit inventarisaties van de plannen blijkt dat de bestaande elektrische infrastructuur op deze eilanden ontoereikend is om de duurzame ambities te verwezenlijken. De eilanden zijn opgenomen in de zogenoemde 50 kV noordring, die begint in het Goese Poel en via Zierikzee, Oosterland, en Tholen eindigt Kruiningen. Binnen enkele jaren worden er forse capaciteitsknelpunten in deze ring voorzien. Bovendien dateert veel van de bestaande 50 kV infrastructuur uit de jaren ‘70. Binnen enkele jaren worden er daarom ook zogeheten kwaliteitsknelpunten verwacht.

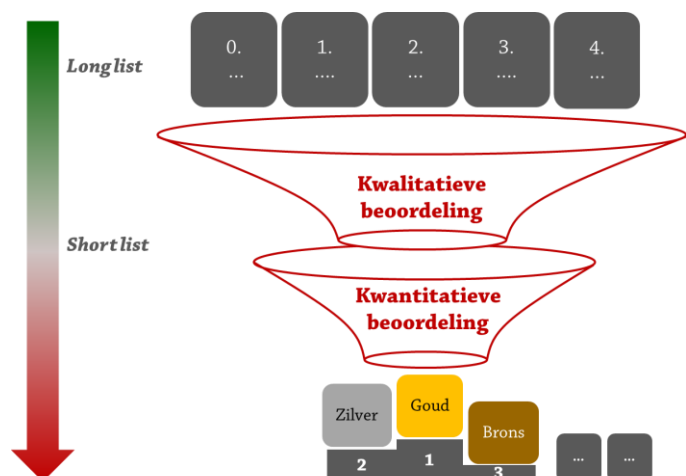
Regio overstijgend karakter

Omdat het aantal klantaanvragen groot is en zowel voor het eiland Schouwen-Duiveland als Tholen de grens van 100 MW ruimschoots overschrijdt, hebben de ontwikkelingen een regio overstijgend karakter. In de toekomst wordt de opgewekte energie op deze eilanden zo groot dat deze afgevoerd moet worden naar andere (verstedelijkte en of industriële) regio’s. Vanuit energetisch oogpunt ontwikkelt het platteland zich dus geleidelijk tot producent van duurzame energie voor de verstedelijkte omgeving.

Daarom hebben Stedin, Enduris en de beheerder van het landelijke hoogspanningsnet TenneT in de afgelopen maanden intensief samengewerkt en gezocht naar ontsluitingsmogelijkheden voor beide Zeeuwse eilanden. Adviesbureau D-Cision is hierbij ingeschakeld als onafhankelijke intermediair en procesbegeleider met als doel om een optimale afstemming te bereiken tussen de netbeheerders, teneinde gezamenlijk die investeringen te realiseren, die maatschappelijk gezien de laagste integrale kosten met zich meebrengen.

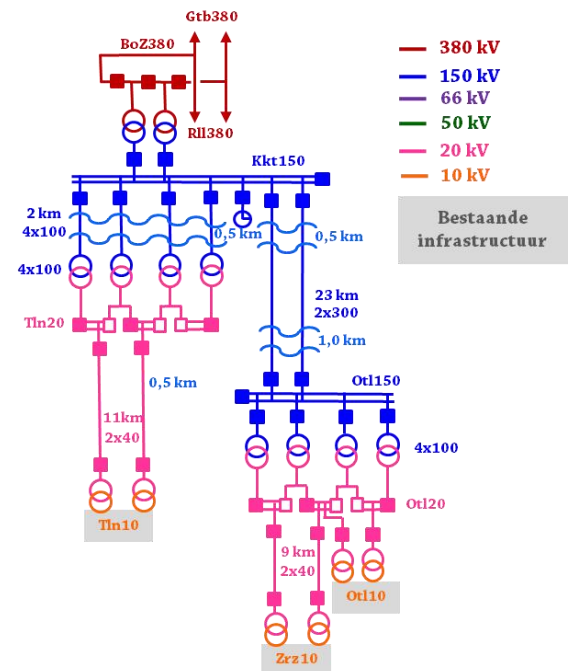
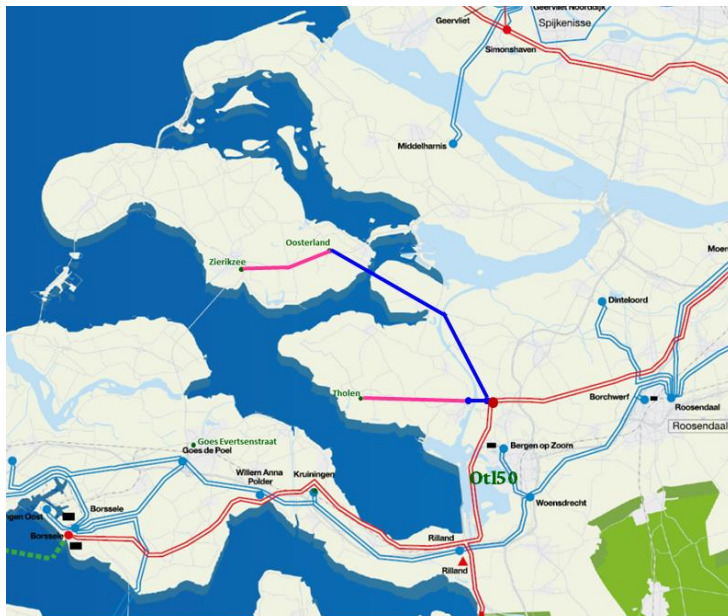
Proces

Het proces is op hoofdlijnen als volgt doorlopen. Eerst alle klantaanvragen voor nieuwe netaansluitingen in kaart gebracht. Vervolgens zijn drie ontwikkelingsscenario’s ontwikkeld, die nauw aansluiten bij de contouren van het concept Klimaatakkoord. Dit akkoord heeft als ambitie om de broeikasgasemissies in 2030 met 49% te reduceren. In de volgende fase zijn meer dan 10 ontsluitingsalternatieven verkend. Deze alternatieven (*long list*) zijn eerst kwalitatief met elkaar vergeleken en gewikt en gewogen. Vervolgens zijn de meest belovende alternatieven (*short list*) in detail kwantitatief verder uitgewerkt. Uiteindelijk heeft dit proces geleid tot een voorkeursvolgorde: goud, zilver en brons. Zie de figuur.

Resultaat

Het gouden alternatief is hieronder gevisualiseerd. Dit betreft de ontsluiting van de eilanden Schouwen-Duiveland en Tholen richting West-Brabant door middel van de bouw van een nieuw 380/150 kV aftakstation ten noorden van Bergen op Zoom (à la Simonshaven). Door middel van korte ondergrondse 150 kV verbindingen onder het Schelde-Rijn kanaal wordt het eiland Tholen dan op de “Europese elektrische snelweg” op 380 kV niveau aangesloten. Voor Schouwen-Duiveland is op termijn de bouw van een nieuw 150 kV schakelstation naast het bestaande 50 kV schakelstation Oosterland gepland, hoewel ook hierbij in eerste instantie kan worden volstaan met ontsluiting via 150/20 kV transformatoren “op steel”.

Een voordeel van deze oplossing is dat dure waterkruisingen worden vermeden en dat dit alternatief tevens de minste tracé-kilometers op 150 kV niveau vergt) en daarmee tot de laagste maatschappelijke integrale kosten leidt. Daarnaast is deze vorm van ontsluiting toekomst-vast en vindt er geen verdringing/verlegging plaats van transporten in naastgelegen 150 kV netten. De bestaande 10 kV netten op Schouwen-Duiveland en Tholen worden op termijn gevoed met behulp van nieuwe 20 kV kabels. Op deze manier wordt een nieuw (toekomst-vast) spanningsniveau op de eilanden geïntroduceerd met als hoofddoel om nieuwe duurzame energie-initiatieven (doorgaans ter grootte van enkele tientallen MW per project) aan te kunnen sluiten. Na realisatie kunnen de verouderde 50 kV kabelverbindingen alsook de oude 50 kV (Coq) schakelinstallaties in Zierikzee, Tholen en Kruijningen buiten bedrijf worden gesteld en worden toekomstige kwaliteitsknelpunten opgelost.

Benodigde investering

De investering, die met de gouden variant gepaard gaat, is begroot op € 142 miljoen (prijsspeil 2018). Door spreidingseffecten van de investeringen in de loop van de tijd komt de netto contante waarde (NCW) uit op ongeveer € 120 miljoen (prijsspeil 2018). Dit bedrag is echter ook afhankelijk van de snelheid waarmee diverse ontwikkelingen plaatsvinden, ofwel scenario-afhankelijk.

Wanneer en waar?

Graag nodigen we u uit om deel te nemen aan de presentatie van de uitkomsten van deze gezamenlijke studie op donderdagmiddag, 13 december 2018, 14.00u-18.00u in Restaurant De Grevelingen, Parallelweg 1, Grevelingendam, 4311 NE, Bruinisse.